

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВІСНИК
АГРАРНОЇ НАУКИ ПРИЧОРНОМОР'Я
Науковий журнал

*Виходить 4 рази на рік
Видається з березня 1997 р.*

Випуск 3 (80) 2014
Том 2

Миколаїв
2014

Засновник і видавець: Миколаївський національний аграрний університет.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ №19669-9469ПР від 11.01.2013 р.

Згідно з Постановою ВАК України від 14.04.2010 р. № 1-05/3 видання включено до переліку фахових видань.

Головний редактор: В.С. Шибанін, д.т.н., проф., чл.-кор. НААНУ

Заступники головного редактора:

І.І. Червен, д.е.н, проф.

К.М. Думенко, д.т.н., доц.

В.П. Клочан, к.е.н., доц.

М.І. Гиль, д.с.-г.н., проф.

В.В. Гамаюнова, д.с.-г.н., проф.

Відповідальний секретар: Н.В. Потриваєва, д.е.н., доц.

Члени редакційної колегії:

Економічні науки: О.В. Шибаніна, д.е.н., проф.; Н.М. Сіренко, д.е.н., проф.; О.І. Котикова, д.е.н., проф.; Джулія Олбрайт, PhD, проф. (США); І.В. Гончаренко, д.е.н., проф.; О.М. Вишнеvsька, д.е.н., проф.; А.В. Ключник, д.е.н., доц.; О.Є. Новіков, д.е.н., доц.; О.В. Скрипнюк, д.ю.н., проф.; О.Д. Гудзинський, д.е.н., проф.; О.Ю. Єрмаков, д.е.н., проф.; В.І. Топіха, д.е.н., проф.; В.М. Яценко, д.е.н., проф.; М.П. Сахацький, д.е.н., проф.; В.С. Дога, д.е.н., проф. (Молдова).

Технічні науки: Б.І. Бутаков, д.т.н., проф.; К.В. Дубовенко, д.т.н., проф.; В.І. Гавриш, д.е.н., проф.; В.Д. Будаков, д.т.н., проф.; С.І. Пастушенко, д.т.н., проф.; А.А. Ставинський, д.т.н., проф.; В.П. Лялякіна, д.т.н., проф. (Росія).

Сільськогосподарські науки: В.С. Топіха, д.с.-г.н., проф.; Т.В. Підпала, д.с.-г.н., проф.; Л.С. Патрева, д.с.-г.н., проф.; В.П. Рибалко, д.с.-г.н., проф., академік НААН України; І.Ю. Горбатенко, д.б.н., проф.; І.М. Рожков, д.б.н., проф.; В.А. Захаров, д.с.-г.н., проф. (Росія); С.Г. Чорний, д.с.-г.н., проф.; М.О. Самойленко, д.с.-г.н., проф.; Л.К. Антипова, д.с.-г.н., доц.; В.І. Січкарь, д.б.н., проф.; А.О. Лимар, д.с.-г.н., проф.; В.Я. Щербаков, д.с.-г.н., проф.; Майкл Бьоме, проф. (Німеччина).

Рекомендовано до друку вченою радою Миколаївського національного аграрного університету. Протокол № 2 від 28.10.2014 р.

Посилання на видання обов'язкові.

Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

Адреса редакції, видавця та виготовлювача:

54020, Миколаїв, вул. Паризької комуни, 9,

Миколаївський національний аграрний університет,

тел. 0 (512) 58-05-95, <http://visnyk.mnau.edu.ua>, e-mail: visnyk@mnau.edu.ua

© Миколаївський національний аграрний університет, 2014

ВПЛИВ КАЛІБРУВАННЯ ЯЄЦЬ КАЧОК КРОСУ «ТЕМП» НА ЇХ ІНКУБАЦІЙНІ ЯКОСТІ

*Л. С. Патрева, доктор сільськогосподарських наук, професор
Миколаївський національний аграрний університет*

Проведено аналіз інкубаційних якостей яєць качок кросу «Темп» на початку продуктивного періоду. Встановлено, що підготовка яєць качок до інкубації на основі їх калібрування на класи за масою із градацією 10 г дає можливість забезпечити підвищення результатів інкубації яєць масою 81-90 г та 91-100 г. Найменший за масою клас яєць (70-80 г) мав нижчі показники інкубаційних якостей у порівнянні з усіма калібрувальними класами і не мав вірогідної різниці із групою яєць, які не були калібровані.

Ключові слова: качки, інкубація яєць, маса яєць.

Постановка проблеми. Для розширення асортименту м'ясної продукції слід більш широко використовувати традиційні для України види птахів, серед яких значне місце посідає водоплавна птиця, а саме качки. За останні роки вирощування водоплавної птиці у присадибних та фермерських господарствах набуло стабільного росту. Серед популяцій качок, що мають промислове значення, нині використовують такі кроси: «Благоварський», «Медео», «Темп». Декілька років тому в Україну завезено новий генетичний матеріал високопродуктивних кросів качок «Star 53» та «SuperM3», роботу з якими проводить племзавод «Коробівський». Нажаль, вже достатньо тривалий час в країні відсутня селекційно-племінна робота з качками традиційних кросів, знижується їх потенціал продуктивних і відтворювальних якостей. Це проблемне питання не повинно залишатись поза увагою науковців і фахівців в цій галузі.

Стан вивчення проблеми. Рівень відтворювальних якостей птиці у значній мірі визначає обсяги виробництва продукції і ефективність галузі. Особливого значення це питання набуває у качківництві та гусівництві, де спостерігається сезонність у відтворенні, а також низька заплідненість яєць гусей через схильність до моногамії окремих плідників [2, с. 22-23]. Поряд з цим встановлено, що відтворювальні якості птахів мають низьку успадковуваність (від 0,05 до 0,20), тому

пряма селекція за ними не досить ефективна і необхідно використовувати спеціальні селекційні програми. З теоретичних позицій, вони повинні базуватись на шляхах контрольованої гетерозиготності або на відтворенні особин найбільш адаптованих до умов середовища.

Отримання інкубаційних яєць необхідної якості – одне з важливих умов збільшення виробництва яєць і м'яса птиці. В процесі інкубації яєць необхідно керуватись генетичними відмінностями не тільки різних видів птиці, але й порід і ліній, що не має свого відображення в існуючих вимогах щодо інкубації яєць.

Велике практичне значення має калібрування яєць за масою. Звичайно качині яйця поділяють на три категорії: 70-80 г, 81-90 г, 91 г і вище [1, с.45]. Більш дружний вивід каченят, однорідних за масою, отримували, коли яйця до закладки в інкубатор калібрували на групи – дрібні, середні, крупні, а на вивід переводились в окремі інкубатори [4,5]. Але в даному випадку не враховується те, що різні популяції качок мають свої специфічні показники маси яєць та морфологічні особливості.

Завдання і методика досліджень. Метою наших досліджень було проведення аналізу якості інкубаційних яєць качок батьківського стада кросу «Темп» на початку продуктивного періоду в умовах фермерського господарства «Світанок» Братського району Миколаївської області. Перед закладкою на інкубацію яйця були зважені і розподілені на 4 класи: I – 70-80 г, II – 81-90 г, III – 91-100 г, IV – більше 100 г у відповідності з рекомендаціями ІП УААН [3]. Контролем були яйця, що закладалися на інкубацію без розподілу за масою. Схема дослідження наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Схема дослідження

Показник	Контроль	Калібрувальні класи яєць			
		I	II	III	IV
Маса яєць, г	нерозподілені	70-80	81-90	91-100	> 100
Кількість яєць, шт.	6000	280	780	720	220

Всього було проведено чотири закладки яєць кожної з дослідних груп, проінкубовано 8000 шт. яєць. В процесі досліджень визначали такі показники: заплідненість і виводимість яєць, вивід каченят. Результати досліджень оброблено за допомогою методів варіаційної статистики з використанням програмного забезпечення MS Excel.

Результати досліджень. За результатами проведених досліджень встановлено, що розподіл яєць на класи за масою у межах 10 г в певній мірі вплинув на основні інкубаційні якості яєць качок (табл. 2).

Таблиця 2

Результати інкубації яєць різної маси качок кросу «Темп»

Показник	Параметр	Група				
		К	I	II	III	IV
Заплідненість яєць, %	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	96,4± 1,09	95,3± 3,25	95,6± 2,58	96,5± 2,19	97,1± 1,28
	$Cv, \%$	2,30	16,80	8,50	7,90	2,60
Виводимість яєць, %	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	76,4± 1,47	71,6± 2,45	85,0± 2,80*	79,9± 3,93*	79,7± 1,37*
	$Cv, \%$	3,85	19,60	13,10	19,70	6,90
Вивід каченят, %	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	70,6± 1,02	67,8± 2,56	81,1± 2,13*	77,7± 2,66**	76,8± 1,79**
	$Cv, \%$	2,90	7,60	5,20	6,80	4,60

Примітка. * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$.

Так, заплідненість яєць по всім групам становила від 95,3% в I групі (маса яєць 70-80 г) до 97,1% в IV групі (маса яєць > 100 г), різниця між групами невірогідна. В цілому відмічено, що за показником заплідненості яєць стадо перевищує нормативні показники на 8,6...16,5%, які складають: для нерозподілених яєць 86%, I групи – 85%, II – 87%, III – 80% [3].

Виводимість яєць, як показник ембріональної життєздатності, за період досліджень склала 71,6...85,0% і лише в I класі яєць масою 70-80 г мало місце

відхилення від нормативних показників у бік зниження (-4,4%). Різницю за даним показником встановлено між контрольною групою і II та III групами – 3,3-8,7% ($p < 0,05$). Яйця із

масою 81-90 г, 91-100 г та > 100 г мали на 8,1-8,3% вищі показники виводимості у порівнянні із I групою ($p < 0,05$; $p < 0,01$). Вірогідна різниця у 5,4% встановлена також при порівнянні II і IV груп ($p < 0,05$).

Вивід каченят, як один з результативних показників інкубації, знаходиться на високому рівні – від 67,8 до 81,1%, при нормативних показниках 60-68%. Вірогідна різниця за даним показником встановлена між контрольною та майже усіма іншими групами (крім I групи) на рівні 6,1-10,2% ($p < 0,05$; $p < 0,01$). Друга, третя та четверта групи перевищували на 8,8-12,8% першу ($p < 0,05$; $p < 0,01$).

Таким чином, за показниками виводимості яєць і виводом каченят кращою групою визначена група з масою яєць 81-90 г. Найменший за масою клас яєць (70-80 г) мав нижчі показники інкубаційних якостей яєць у порівнянні із усіма калібрувальними класами і не мав вірогідної різниці із групою яєць, які не були калібровані.

Висновки та пропозиції. Підготовка яєць качок кросу «Темп» до інкубації на основі їх калібрування на класи із градацією 10 г дає можливість забезпечити підвищення результатів інкубації в класах яєць із масою 81-90 г та 91-100 г. В той же час, результати інкубації яєць класу із зниженою масою (70-80 г) за даним режимом інкубації не задовольняє потребам господарства.

Дані дослідження показали необхідність розробки специфічного температурно-вологісного режиму інкубування яєць качок кросу «Темп». Враховуючи отримані результати, необхідно скорегувати заходи щодо підготовки і проведення парувальної компанії, слідкувати за чітким дотриманням режиму інкубації.

Перспективи подальших досліджень. На основі проведених досліджень і одержаних результатів інкубації яєць качок кросу «Темп» необхідно у подальшому провести дослідження щодо доцільності передінкубаційної підготовки яєць відповідно з їх масою за класами нормального розподілу, що дасть можливість вибрати найбільш вдалий метод підготовки яєць до інкубації і встановити більш коректний її режим.

Список використаних джерел:

1. Бреславец В. А. Качество инкубационных яиц в зависимости от их массы и продолжительности продуктивного периода уток [Текст] / В. А. Бреславец, В. А. Лукьянов, Л. Г. Прокудина, Д. А. Пустовит // Птицеводство. — 1984. — Вып. 37. — С. 45.
2. Дебров В. В. Оцінка відтворних і продуктивних якостей гусей [Текст] / В. В. Дебров, Л. П. Вогнівенко // Тваринництво України. — 1997. — № 5. — С. 22—23.
3. Інкубація яєць сільськогосподарської птиці / [Бреславец В. О., Сахацький М. І., Стегній Б. Т., Безрукава І. Ю. та ін.] ; під ред. В. О. Бреславця. — Харків, 2001. — 92 с.
4. Отрыганьев Г. К. Технология инкубации / Г. К. Отрыганьев, А. Ф. Отрыганьева. — М. : Росагропромиздат, 1989. — 190 с.
5. Орлов М. В. Биологический контроль в инкубации / М. В. Орлов. — М. : Россельхозиздат, 1987. — 123 с. : ил.

Л. С. Патрева. Влияние калибровки яиц уток кросса «Темп» на их инкубационные качества.

Проведен анализ инкубационных качеств яиц уток кросса «Темп» в начале продуктивного периода. Установлено, что подготовка яиц уток на основе их прединкубационной калибровки на классы по массе с градацией 10 г дает возможность обеспечить повышение результатов инкубации яиц массой 81-90 г и 91-100 г. Наименьший по массе класс яиц (70-80 г) имел более низкие показатели инкубационных качеств в сравнении со всеми калибровочными классами и не имел достоверной разницы с группой яиц, которые не были калиброваны.

L. Patreva. Influence of grading eggs of ducks of cross type «Temp» on their hatching egg quality.

The analysis of the hatching eggs of ducks qualities of cross type «Temp» in the beginning of a productive period was made. It has been established the preparation of eggs of ducks on the basis of their pre-incubation calibration weight classes with gradation of 10 g makes it possible to improve the results of incubation of eggs weight 81-90 g and 91-100 g. The lowest weight class eggs (70-80 g) had lower rates of hatching qualities in comparison with all the calibration classes and had no significant difference with the group of eggs, which have not been calibrated.

ЗМІСТ

Обліково-аналітичне, фінансово-кредитне та інформаційне забезпечення розвитку аграрного сектора економіки України	5
О. Ю. Єрмаков. Методологія економічного дослідження аграрних проблем.....	3
В. В. Липчук, Б. І. Шувар. Оцінка інноваційності розвитку сільського господарства.....	13
О. М. Крамаренко. Вплив інфляції на результати роботи банківської системи України.....	22
І. В. Мельниченко. Загиблі посіви в контексті інформаційного забезпечення виробничого менеджменту.....	29
Є. М. Руденко. Удосконалення механізму управління податковими платежами сільськогосподарських підприємств.....	35
Bozena Kaczmarska. Innovation risk in agricultural production.....	44
С. В. Сендецька. Основні тенденції розвитку ринку маркетингових комунікацій України.....	53
Н. В. Войтович. Інноваційно-інвестиційне забезпечення розвитку аграрної сфери економіки України	59
І. В. Ксьонжик. Формування концепції інфраструктурного забезпечення соціально-економічного розвитку сільських територій України	67
А. Ю. Корабахіна. Особливості застосування АВС-аналізу у процесі формування товарного асортименту сільськогосподарської продукції	75
О. Г. Обмок. Облік результатів рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічних працівників	83
А. Л. Коляда. Аналітичний інструментарій ідентифікування латентних чинників ефективного управління підприємствами.....	91
Соціально-економічні напрями підвищення привабливості та конкурентоспроможності аграрного сектора	101

Б. В. Погріщук. Формування наукового середовища як основи розвитку інноваційної економіки.....	101
В. І. Мельник, Г. Б. Погріщук. Організаційно-економічний механізм відтворення в агропромисловому комплексі на засадах екологічної безпеки	111
І. А. Ажаман. Розвиток екологічного аудиту в сільському будівництві.....	119
Н. А. Грецька. Особливості державного регулювання розвитку оптових ринків сільськогосподарської продукції в Україні	126

Пріоритетні напрямки інноваційної діяльності землеробської галузі..... 134

Н. В. Палапа, І. О. Сігалова, О. В. Крикунова, А. М. Карпук. Комплексна оцінка загальної деградованості орних земель.....	134
С. М. Ковтун-Водяницька, В. В. Тарасова, Є. Ю. Полукарова, С. С. Древова. Малопоширені інтродуценти роду <i>pereta</i> l. Як нове джерело для вітчизняної виноробної галузі	144
Н. В. Поляшенко. Характеристика гумусового стану схилених чорноземних ґрунтів степу України.....	151

Актуальні питання сучасних технологій виробництва і переробки тваринницької сировини та її стандартизації 158

В. С. Топіха, В. Я. Лихач, С. В. Кіш. Результати племінної роботи з внутрішньопорідним типом свиней породи дюрок української селекції «степовий» в умовах ПАТ «Племзавод «Степной» Запорізької області	158
Т. В. Підпала, О. С. Марикіна. Вплив жуйних процесів на молочну продуктивність корів різних порід.....	166
Л. С. Патрєва. Вплив калібрування яєць качок кросу «Темп» на їх інкубаційні якості.....	173

В. А. Кириченко, Є. В. Баркар, С. П. Кот. Зв'язок молекулярно-генетичних маркерів з показниками живої маси ягнят при народженні	178
А. А. Рукавиця, С. І. Луговий. Аналіз результатів використання селекційних (оціночних) індексів як критеріїв відбору племінних свиноматок.....	182
Г. А. Данильчук, О. О. Кравченко, М. Г. Савчук. Вплив режиму годівлі на ефективність вирощування цьоголіток.....	189
П. О. Шебанін. Ефективне використання генофонду свиней в умовах ТОВ «Таврійські свині»	195
Роль аграрних вищих навчальних закладів у формуванні культури майбутніх фахівців	203
Р. Б. Кухар, Н. Р. Мотько, І. Р. Дудик, О. П. Токарчук. Інформатизація освіти – необхідна умова при формуванні інформаційного суспільства	203

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ СТАТЕЙ

До друку приймаються статті, що відповідають вимогам ВАК і мають такі необхідні елементи: постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які опирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується дана стаття; формулювання цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням наукових результатів; висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

подається примірник тексту статті, підписаний авторами, надрукований на папері форматом А4, а також електронний варіант на CD-ROM. обов'язково подається: рецензія доктора наук; квитанція про оплату, відомості про автора.

На диску повинен бути 1 файл з текстом статті, названий прізвищем автора (Стаття_Прізвище), файл з розширеною англійською анотацією та, при необхідності, файли з рисунками, графіками тощо.

Обсяг статті – до 8 повних сторінок. Розміри полів: ліве – 30 мм, праве – 20 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм, до 30 рядків на сторінці.

Статті необхідно готувати за допомогою текстового редактора Microsoft Word. Шрифт статті – Times New Roman Cyr, через інтервал 1,5, розмір – 14 pt.

Назва статті має бути короткою (5-9 слів), адекватно відбивати її зміст, відповідати суті досліджуваної наукової проблеми. При цьому слід уникати назв, що починаються зі слів: «Дослідження питання...», «Деякі питання...», «Проблеми...», «Шляхи...», в яких не відбито достатньою мірою суть проблеми.

Анотації (українською, російською та англійською) набирати курсивом 11 кеглем. Виклад матеріалу в анотації має бути стислим і точним (близько 50 слів). Слід застосовувати синтаксичні конструкції безособового речення, наприклад: «Досліджено...», «Розглянуто...», «Установлено...» (наприклад, «Досліджено генетичні мінливості... Отримано задовільні результати...»).

Розширена англійська анотація повинна містити 250-300 слів, об'єднаних у логічні речення (що еквівалентно одній сторінці А4 формату, 14 шрифту, 1,0 інтервалу).

Посилання в тексті подавати тільки у квадратних дужках, наприклад [1], [1, 6]. Посилання на конкретні сторінки наводити

після номера джерела, потім через кому сторінку (маленьке с.), далі її номер (наприклад: [1, с. 5]). Якщо далі йде інше джерело, то ставити його номер через крапку з комою в тих самих дужках (наприклад: [1, с. 5; 4, с. 8]). Не подавати в тексті розгорнутих посилань, таких як (Іванов А. П. Вступ до мовознавства. — К., 2000. — С. 54) (ГОСТ 7.1-84).

Усі цитати, мова оригіналу яких є іншою, подавати мовою Вісника й обов'язково супроводжувати їх посиланнями на джерело і конкретну сторінку.

Не робити посторінкових посилань, а подавати їх у дужках безпосередньо в тексті.

На всі рисунки й таблиці давати посилання в тексті. Усі рисунки мають супроводжуватися підрисунковими підписами, а таблиці повинні мати заголовки.

Рисунки виконувати у редакторі Microsoft Word за допомогою функції «Створити рисунок», а не виконувати рисунок поверх тексту. Написи на рисунках виконувати засобами Microsoft Word з тим, щоб редактор мав можливість зробити в них необхідні виправлення. У разі використання інших програм для створення рисунків надавати редакції на кожний рисунок окремий файл фотмату TIFF (незжатий – uncompressed) або формату JPG (найкращої якості – best quality).

Таблиці виконувати у редакторі Microsoft Word за допомогою функції «Додати таблицю». Кожна таблиця повинна займати не більше одного аркуша при розмірі шрифту TIMES тексту таблиці не менш ніж 12 кегль.

Формули у статтях по всьому тексту набирати у формульному редакторі MS Equation – 3.0, шрифт TIMES, 10 кегль.

Автори мають дотримуватися правильної галузевої термінології (див. держстандарти).

Терміни по всій роботі мають бути уніфікованими.

Між цифрами й назвами одиниць (грошових, метричних тощо) ставити нерозривний пробіл.

Скорочення грошових та метричних одиниць, а також скорочення млн, млрд, метричних (грн, т, ц, м, км тощо) писати без крапки.

Якщо в тесті є абревіатура, то подавати її в дужках при першому згадуванні.

Література, що приводиться наприкінці публікації, повинна розташовуватися в порядку її першого згадування в тексті статті й бути оформлена відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Номер у списку літератури має відповідати лише одному джерелу.

**Редакційна колегія залишає
за собою право на редакційні виправлення.**

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ СТАТТІ

УДК XXX.XX

Назва статті

*Л. С. Прокопенко, кандидат біологічних наук, доцент
Л. П. Чернолата, кандидат сільськогосподарських наук
Інститут кормів УААН*

**Текст анотації* українською мовою*

Ключові слова: 4-7 ключових слів або словосполучень

Название статьи

*Л. С. Прокопенко
Л. П. Чернолата*

**Текст аннотации* російською мовою*

Name of the article

*L. Prokopenko
L. Chornolata*

**Text of annotation* англійською мовою*

** Текст статті **

Список використаних джерел:

1. Іваненко І. І. Назва роботи / І. І. Іваненко — К. : Вища школа, 1999. — 111 с.
2. Бобров М. І. Назва статті / М. І. Бобров // Назва журналу. — 1999. — № 6. — С. 23—25.

Наукове видання

Вісник аграрної науки Причорномор'я
Випуск 3(80), том 2 – 2014

Технічний редактор: *О. М. Кушнарьова.*
Перекладач-коректор: *О. В. Неліна.*
Комп'ютерна верстка: *Ю. В. Антонович.*

Підписано до друку 28.10.2014. Формат 60 x 84 1/16.
Папір друк. Друк офсетний. Ум.друк.арк. 13,4.
Тираж 300 прим. Зам. № ____ . Ціна договірна.

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м.Миколаїв, вул.Паризької комуни, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.